Global Storybooks

globalstorybooks.net

ਪੰਛੀ ਦਾ ਬਦਲਾ / The Honeyguide’s revenge

✎ Zulu folktale
Wiehan de Jager
Anu Gill (pa)

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 3.0 International License.
https://creativecommons.org/licenses/by/3.0

ਪੰਛੀ ਦਾ ਬਦਲਾ

The Honeyguide’s revenge

✎ Zulu folktale
Wiehan de Jager
Anu Gill

4

ਪੰਜਾਬੀ pa / English en

ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਇੱਕ ਪੰਛੀ, ਨਗੀਡੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਲਾਲਚੀ ਨੌਜਵਾਨ ਆਦਮੀ ਗਿਨਗਾਇਲ ਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਦਿਨ ਜਦ ਗਿਨਗਾਇਲ ਬਾਹਰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸਨੇ ਨਗੀਡੀ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਸੁਣੀ। ਗਿਨਗਾਇਲ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਦ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਪਾਣੀ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਰੁੱਕ ਕੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ। ਉਹ ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦ ਤੱਕ ਉਸ ਨੇ ਟਾਹਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਛੀ ਨਾ ਵੇਖਿਆ। “ਚੀਂ-ਚੀਂ-ਚੀਂ,” ਛੋਟਾ ਪੰਛੀ ਇੱਕ ਦਰਖ਼ਤ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਦਰਖ਼ਤ ਤੇ ਸਫਰ ਕਰਦਾ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। “ਚੀਂ-ਚੀਂ-ਚੀਂ,” ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਰੁੱਕ ਕੇ ਦੇਖਦਾ ਜੇ ਗਿਨਗਾਇਲ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

• • •

This is the story of Ngede, the Honeyguide, and a greedy young man named Gingile. One day while Gingile was out hunting he heard the call of Ngede. Gingile’s mouth began to water at the thought of honey. He stopped and listened carefully, searching until he saw the bird in the branches above his head. “Chitik-chitik-chitik,” the little bird rattled, as he flew to the next tree, and the next. “Chitik, chitik, chitik,” he called, stopping from time to time to be sure that Gingile followed.

ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਜੰਗਲੀ ਅੰਜੀਰ ਦੇ ਦਰਖ਼ਤ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ। ਨਗੀਡੀ ਟਾਹਣੀਆਂ ਵਿਚ ਉੱਛਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਇਕ ਟਾਹਣੀ ਤੇ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗਿਨਗਾਇਲ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇ, "ਇੱਥੇ ਹੈ! ਆਓ! ਤੁਸੀਂ ਇਹਨ੍ਹਾਂ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਕਿਉਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹੋ?" ਗਿਨਗਾਇਲ ਨੂੰ ਦਰਖ਼ਤ ਦੇ ਹੇਠ ਕੋਈ ਮਧੂ-ਮੱਖੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਸਦੀਆਂ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਗੀਡੀ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਸੀ।

. . .

After half an hour, they reached a huge wild fig tree. Ngede hopped about madly among the branches. He then settled on one branch and cocked his head at Gingile as if to say, "Here it is! Come now! What is taking you so long?" Gingile couldn't see any bees from under the tree, but he trusted Ngede.

ਗਿਨਗਾਇਲ ਨੇ ਦਰਖ਼ਤ ਹੇਠ ਆਪਣਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵਾਲਾ ਬਰਛਾ ਰੱਖਿਆ, ਕੁਝ ਸੁੱਕੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਅੱਗ ਲਾਈ। ਜਦ ਅੱਗ ਪੂਰੀ ਬਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਲੰਬੀ ਸੁੱਕੀ ਸੋਟੀ ਅੱਗ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰੱਖੀ। ਇਹ ਲੱਕੜ ਅਕਸਰ ਮਚਦੀ ਹੋਈ ਬਹੁਤ ਧੂੰਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸੋਟੀ ਦਾ ਠੰਢਾ ਪਾਸਾ ਆਪਣੇ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਫੜਿਆ ਅਤੇ ਦਰਖ਼ਤ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ।

...

So Gingile put down his hunting spear under the tree, gathered some dry twigs and made a small fire. When the fire was burning well, he put a long dry stick into the heart of the fire. This wood was especially known to make lots of smoke while it burned. He began climbing, holding the cool end of the smoking stick in his teeth.

ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਦ ਗਿਨਗਾਇਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨਗੀਡੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਉਹ ਛੋਟੇ ਪੰਛੀ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦ ਵੀ ਉਹ ਸ਼ਹਿਦ ਦੀ ਵਾਢੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪੰਛੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਛੱਡਦੇ ਹਨ।

. . .

And so, when the children of Gingile hear the story of Ngede they have respect for the little bird. Whenever they harvest honey, they make sure to leave the biggest part of the comb for Honeyguide!

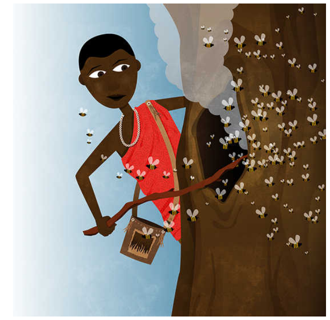

ਜਲਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਰੁੱਝੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਮਧੂ- ਮੱਖੀਆਂ ਦੀ ਉੱਚੀ ਗੂੰਜ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਖੋਖਲੇ ਦਰਖ਼ਤ - ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਛੱਤੇ- ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਭਟਕ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜਦ ਗਿਨਗਾਇਲ ਛੱਤੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਸੋਟੀ ਦਾ ਮਚਦਾ ਹੋਇਆ ਪਾਸਾ ਖੋਖਲੇ ਦਰਖ਼ਤ ਵਿੱਚ ਧੱਕਿਆ। ਮਧੂ- ਮੱਖੀਆਂ ਬਾਹਰ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਆਈਆਂ, ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਸਨ। ਉਹ ਉੱਡ ਗਈਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧੂੰਆਂ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਪਰ ਉਹ ਗਿਨਗਾਇਲ ਨੂੰ ਕਈ ਦਰਦ ਭਰੇ ਡੰਗ ਮਾਰ ਕੇ ਗਈਆਂ।

. . .

Soon he could hear the loud buzzing of the busy bees. They were coming in and out of a hollow in the tree trunk – their hive. When Gingile reached the hive he pushed the smoking end of the stick into the hollow. The bees came rushing out, angry and mean. They flew away because they didn’t like the smoke – but not before they had given Gingile some painful stings!

ਜਦ ਮਧੂ- ਮੱਖੀਆਂ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ, ਗਿਨਗਾਇਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਛੱਤੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਹੱਥ ਭਰਕੇ ਮਿੱਠਾ ਸ਼ਹਿਦ, ਚਿੱਟੀ ਚਰਬੀ ਨਾਲ ਟਪਕਦਾ ਹੋਇਆ ਕੱਢਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਹਿਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੋਢੇ ਤੇ ਇਕ ਥੈਲੀ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਦਰਖ਼ਤ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਆਉਣ ਲਗਾ।

. . .

When the bees were out, Gingile pushed his hands into the nest. He took out handfuls of the heavy comb, dripping with rich honey and full of fat, white grubs. He put the comb carefully in the pouch he carried on his shoulder, and started to climb down the tree.

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲ੍ਹਾਂ ਕਿ ਚੀਤਾ ਗਿਨਗਾਇਲ ਨੂੰ ਛੂਹੇ, ਉਹ ਛੇਤੀ ਰੁੱਖ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਆਇਆ। ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ, ਉਹ ਇੱਕ ਟਾਹਣੀ ਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖਣਾ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਡਿਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਗਿੱਟਾ ਮੁਚ ਗਿਆ। ਜਿਨ੍ਹੀ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਉਹ ਤੁਰਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਸੀ ਕਿ ਚੀਤਾ ਉਹਦਾ ਪਿਛਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਸਤ ਸੀ। ਨਗੀਡੀ ਨੇ ਬਦਲਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਅਤੇ ਗਿਨਗਾਇਲ ਨੇ ਸਬਕ ਸਿੱਖਿਆ।

. . .

Before Leopard could take a swipe at Gingile, he rushed down the tree. In his hurry he missed a branch, and landed with a heavy thud on the ground twisting his ankle. He hobbled off as fast as he could. Luckily for him, Leopard was still too sleepy to chase him. Ngede, the Honeyguide, had his revenge. And Gingile learned his lesson.

ਗਿਨਗਾਇਲ ਚੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਧੂ-ਮੱਖੀਆਂ ਦੀ ਆਮ ਗੂੰਜ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ। “ਸ਼ਾਇਦ ਛੱਤਾ ਦਰਖ਼ਤ ਦੇ ਕਾਫੀ ਅੰਦਰ ਹੈ,” ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸੋਚਿਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਾਹਣੀ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਪਰ ਛੱਤੇ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹ ਇੱਕ ਚੀਤੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ! ਚੀਤਾ ਆਪਣੀ ਨੀਂਦ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਭੀੜੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਤਿੱਖੇ ਦੰਦ ਦਿਖਾਏ।

. . .

Gingile climbed, wondering why he didn’t hear the usual buzzing. “Perhaps the hive is deep in the tree,” he thought to himself. He pulled himself up another branch. But instead of the hive, he was staring into the face of a leopard! Leopard was very angry at having her sleep so rudely interrupted. She narrowed her eyes, opened her mouth to reveal her very large and very sharp teeth.

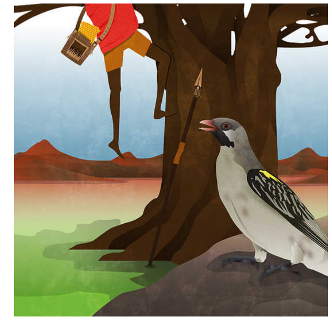

ਨਗੀਡੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਗਿਨਗਾਇਲ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਉਸਦੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੁਝ ਸ਼ਹਿਦ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਗੀਡੀ, ਟਾਹਣੀ ਤੋਂ ਟਾਹਣੀ ਥੱਲੇ ਉੱਡਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਨੂੰ ਗਿਨਗਾਇਲ ਦਰਖ਼ਤ ਦੇ ਥੱਲੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਨਗੀਡੀ ਆਦਮੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਇਨਾਮ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

. . .

Ngede eagerly watched everything that Gingile was doing. He was waiting for him to leave a fat piece of honeycomb as a thank-you offering to the Honeyguide. Ngede flittered from branch to branch, closer and closer to the ground. Finally Gingile reached the bottom of the tree. Ngede perched on a rock near the boy and waited for his reward.

ਪਰ, ਗਿਨਗਾਇਲ ਨੇ ਅੱਗ ਬੁਜਾਈ, ਆਪਣਾ ਬਰਛਾ ਚੁੱਕਿਆ, ਅਤੇ ਘਰ ਵੱਲ ਤੁਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਛੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ। ਨਗੀਡੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਬੋਲਿਆ। ਗਿਨਗਾਇਲ ਰੁੱਕ ਗਿਆ, ਉਸਨੇ ਛੋਟੇ ਪੰਛੀ ਵੱਲ ਤਾੜਿਆ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਹੱਸਣ ਲੱਗਾ। "ਤੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਹਿਦ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈਂ, ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ? ਪਰ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਡੰਗ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਮੈਂ ਇਹ ਮਿੱਠਾ ਸ਼ਹਿਦ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਾਂ?" ਫਿਰ ਉਹ ਤੁਰ ਗਿਆ। ਨਗੀਡੀ ਗੁੱਸੇ ਸੀ! ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵਰਤਾਓ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ! ਪਰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਬਦਲਾ ਲਵੇਗਾ।

. . .

But, Gingile put out the fire, picked up his spear and started walking home, ignoring the bird. Ngede called out angrily, “VIC-torr! VIC-torrr!” Gingile stopped, stared at the little bird and laughed aloud. “You want some honey, do you, my friend? Ha! But I did all the work, and got all the stings. Why should I share any of this lovely honey with you?” Then he walked off. Ngede was furious! This was no way to treat him! But he would get his revenge.

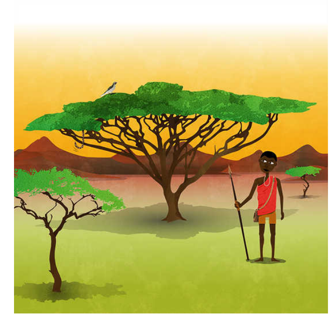

ਕਈ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ ਗਿਨਗਾਇਲ ਨੂੰ ਫਿਰ ਨਗੀਡੀ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਸੁਣੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਆਦੀ ਸ਼ਹਿਦ ਦੀ ਯਾਦ ਆਈ, ਅਤੇ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੰਛੀ ਦਾ ਪਿਛਾ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਜੰਗਲ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗਿਨਗਾਇਲ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣ ਬਾਅਦ, ਨਗੀਡੀ ਇੱਕ ਕੰਡਿਆਂ ਵਾਲੇ ਦਰਖ਼ਤ ਵਿਚ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰੁੱਕ ਗਿਆ। ਗਿਨਗਾਇਲ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, "ਛੱਤਾ ਇਸ ਦਰਖ਼ਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।" ਉਸ ਨੇ ਛੇਤੀ ਛੋਟੀ ਅੱਗ ਲਾਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੰਦਾਂ ਵਿਚ ਧੂੰਐਂ ਵਾਲੀ ਸੋਟੀ ਫੜਕੇ ਦਰਖ਼ਤ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਲੱਗਾ। ਨਗੀਡੀ ਬੈਠ ਕੇ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ।

. . .

One day several weeks later Gingile again heard the honey call of Ngede. He remembered the delicious honey, and eagerly followed the bird once again. After leading Gingile along the edge of the forest, Ngede stopped to rest in a great umbrella thorn. “Ahh,” thought Gingile. “The hive must be in this tree.” He quickly made his small fire and began to climb, the smoking branch in his teeth. Ngede sat and watched.